

Nr 12

*Utlåtande i anledning av väckta motioner om förenkling och samordning av arbetsgivare åliggande uppgifts- och upp-
bördsskyldighet.*

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 537 av herrar *Stefanson m. fl.* och II: 636 av herr *Nordgren m. fl.* hemställas, att riksdagen måtte besluta att hemställa hos Kungl. Maj:t att i lämpliga former undersöka möjligheterna att förenkla och samordna de uppgifts- och upp- och upp- bördsskyldigheter som åligger arbetsgivarna och att snarast möjligt förelägga riksdagen de i samband därmed framkomna förslagen.

I motionerna påpekas, att en enskild företagare har att varje månad och inalles 18 gånger under året till staten inleverera källskatt och/eller allmän varuskatt och arbetsgivaravgift. Vidare kan ett normalföretag ha att inlämna uppgifter till sju olika myndigheter varje år. Dessutom kan förekomma skyldighet att verkställa införsel å lön. Inom vissa branscher tillkommer skyldighet att inleverera speciell tillverknings- eller försäljnings- skatt.

Motionärerna anmärker särskilt i fråga om den s. k. arbetsgivaruppgiften för den allmänna tilläggspensionen, att den är krångligt uppställd och svår- överskådlig och att de tryckta anvisningarna för dess ifyllande icke ger någon klar handledning. Blanketterna har dessutom distribuerats för sent. Samma uppgift skall sändas till två olika myndigheter. Särskild samman- dragsblankett hade bort konstrueras. Därtill kommer att begreppen arbets- givare och arbetstagare i många fall är oklara.

Motionärerna anser vidare, att de vanliga självdeklarationsblanketterna distribueras för sent. Detta är särskilt för mindre företagare en svår olägen- het, när dessa ofta anlitar bokförings- och revisionsbyråer för besväret med bokföring och deklaration och dessa byråer nu blir överflupna med arbete under en kortare tid av året och har svårt att hinna med alla deklarationer, även om boksluten legat färdiga långt dessförinnan.

Det krav man bör kunna uppställa är att såväl statsmakter som myn- digheter gör allt för att underlätta uppgiftslämnandet, utformar blanketter och anvisningar enkelt och lättöverskådligt och lämnar rimliga tidsfris- ter för uppgifternas fullgörande. Man kan därför ställa frågan om det inte skulle vara möjligt att genom en speciell översyn av uppgifts- och upp- bordsproceduren komma fram till en bättre samordnad och förenklad ad- ministration. När det gäller uppgiftsredovisningen finns det ett uppenbart

behov av ett mer enhetligt och sammanhållet system, och i fråga om uppbördsförfarandet frågar man sig om det inte vore möjligt att tillämpa en preliminär skatte- och avgiftsbetalning efter generella regler och med slutredovisning i efterhand. En ökad användning av moderna bokförings- och databehandlingsmaskiner m. m. vore väl värd att överväga.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motion II: 636.

Utskottet

Utskottet vill vitsorda, att de i motionerna lämnade uppgifterna om en enskild företagares skyldighet att inleverera skatter är riktiga, vilket i stort sett jämväl gäller uppräknningen av företagare åliggande uppgiftsskyldigheter.

Vad först uppbörden beträffar vill utskottet erinra om att viss ersättning utgår för arbetet med uppbörd och redovisning av allmän varuskatt. För övrig skatteuppbörd utgår däremot ingen ersättning.

Företagare har nu att varje månad inleverera något slags skatt eller avgift. Huruvida det är ett allmänt önskemål bland företagarna att få inbetalningen koncentrerad till ett färre antal tillfällen torde icke vara alldeles givet, när utbetalningen per gång då givetvis skulle bli större. Besväret med själva uträkningen av beloppen blir ju i alla händelser detsamma, när inbetalning än sker.

Emellertid är organisationen av uppbördsväsendet redan föremål för statsmakternas intensiva uppmärksamhet. Av uppbördsorganisationskommittén har nyligen framlagts förslag (SOU 1961:4) om s. k. ADB-maskiner för bl. a. uppbörd och redovisning av skatt. I vad mån övergång till maskiner i dessa hänseenden kan medföra ändringar i företagarnas uppbörds- och uppgiftsskyldighet undandrar sig utskottets bedömande, men utskottet finner föredragande departementschefens uttalande i fjolårets prop. nr 175 (angående pensionsgrundande inkomst) välmotiverat, att med hänsyn till pågående utredning frågan om samordning av skatte- och avgiftsuppbörden t. v. bör uppskjutas i avvaktan på utredningsresultatet.

Utskottet vill även erinra om att socialministern i interpellationssvar den 14 februari i år förklarar sig beredd att tillvarataga alla möjligheter till en ytterligare förenkling av avgiftsuppbörden.

Slutligen vill utskottet hänvisa till att socialministern i förslag till proposition angående organisationsfrågor inom socialförsäkringen, vilket förslag remitterats till lagrådet, vill skapa förutsättningar för att sammanföra arbetsgivarnas olika bidrag och avgifter till socialförsäkringarna till en enda avgift och att flytta beräkning och uppbörd av dessa från socialförsäkringens centralorgan till de lokala skattemyndigheterna. Härigenom synes en avsevärd förenkling för arbetsgivarna kunna nås.

Vad uppgiftsskyldigheten i övrigt angår torde åtskilliga av de uppgifter,

som en företagare har att lämna, svårigen kunna undvaras och i en del fall vara till gagn icke minst för företagarna själva. Emellertid vill utskottet gärna upprepa vad utskottet anförde förra året i sitt utlåtande nr 15, att alla möjligheter till förenkling och samordning bör tillvaratagas.

Vad slutligen utformningen av blanketter av olika slag beträffar delar utskottet motionärernas uppfattning, att alla blanketter, och då alldeles särskilt de som allmänheten har att ifylla, bör göras så entydiga och enkla som möjligt. Det är utan tvivel också ett högst berättigat krav, att blanketterna bör färdigställas och distribueras i så god tid, att uppgiftslämnarna hinner sätta sig in i dem och kan avlämna dem på fastställda tider. Vad särskilt de allmänna deklarationsblanketterna angår synes det angeläget, att de distribueras i god tid, vilket skulle möjliggöra bl. a. för företagarna att sprida deklarationsarbetet under en längre tidrymd och därmed också möjliggöra anlitande av väl kvalificerade revisions- och bokföringsbyråer under en större del av året än vad nu är fallet.

Dessa önskemål i fråga om förutsättningarna för uppgiftsskyldighetens fullgörande synes emellertid utskottet kunna tillgodoses utan särskild utredning, som f.ö. föga torde kunna bidra till en bättre ordning i fråga om blanketternas utformning och distribution.

Även om utskottet alltså delar motionärernas uppfattning att företagarnas arbete med uppbörd och uppgiftslämnande bör på allt sätt underlättas, finner sig utskottet dock böra hemställa,

att motionerna I: 537 och II: 636 ej må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 mars 1961

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Carl Albert Anderson, Nestrup, Sörlin*, Ringaby, Uno Olofsson, Lars Larsson*, Stefanson, Nils-Eric Gustafsson, Dahl*, Helleblad, Ernst Olsson* och Tage Johansson;

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Johnsson i Skoglösa, Hamrin i Jönköping, fru Jäderberg, herrar Svensson i Kungälv, Carlsson i Huskvarna, Nilsson i Bästekille, Björkänge, Haglund, Andersson i Billingsfors, Svanberg* och Edlund*.

* EJ närvarande vid utlåtandets justering.